

Nuances in buitenlandbeleid nemen fundamentele zorgen Prisma niet weg.

Onlangs is de Kabinetsreactie op het WRR rapport: "Minder Pretentie en meer ambitie" en de basisbrief Ontwikkelingssamenwerking verschenen. Het zijn de eerste beleidsbrieven van staatssecretaris Knapen op het gebied van ontwikkelingssamenwerking. Voor Prisma is het nog onduidelijk of hij onze zorgen, die wij in onze reactie op het regeerakkoord en de begroting geuit hebben, met deze brieven heeft weggenomen.

Nederlands eigen belang en solidariteit

Voor het huidige kabinet zijn de Nederlandse (economische)belangen het vertrekpunt voor het buitenlandbeleid. Het gemis van het onvoldoende nemen van medeverantwoordelijkheid voor de mondiale crises is door Prisma bekritiseerd. Nog steeds is het Kabinet heel duidelijk over de inzet van Nederland in ontwikkelingssamenwerking; het moet zakelijker. Zelfredzaamheid staat voorop samen met de belangen van het Nederlandse bedrijfsleven. Prisma was in haar eerst reactie ook kritisch op de plannen van het Kabinet richting het MKB en bedrijfsleven. Gaat het nu om de Nederlandse belangen of staan de belangen van de Zuidelijke ondernemers centraal? In de nieuwe brief van het Ministerie staat duidelijk dat de belangen van het ontwikkelen van de Zuidelijke bedrijven vooropstaan. Prisma behoudt echter vragen over deze nieuwe investeringen en over de visie die de staatssecretaris heeft. Prisma heeft daarom samen met Woord en Daad en Cordaid ter voorbereiding op het AO over landbouw en ontwikkelingssamenwerking, een brief naar de fracties en naar de staatssecretaris gestuurd, om onze visie over het versterken van het Zuidelijke bedrijfsleven toe te lichten en concrete voorstellen hiervoor te doen.

Bezuinigingen

Het is duidelijk dat het Kabinet heeft gekozen voor een bezuiniging op het ODA budget van 0.8% naar 0.7% BNP. Deze 0.7 % is inclusief de klimaatgelden. Ook gaat de staatssecretaris inzetten op een verruiming van de ODA criteria, wat betekent dat nog minder geld naar armoedebestrijding gaat . Prisma begrijpt niet dat een regeerakkoord dat spreekt over stimulering van duurzame energie in Nederland, niet inzet op duurzaamheid, klimaat en energie in ontwikkelingslanden. Ook stelt Prisma vast dat de constatering van de staatssecretaris dat 'NGO's een essentiële bijdrage leveren aan het ontwikkelingsproces', niet in het financiële beleid tot uitdrukking komt. De staatssecretaris heeft onevenredig gekort op de maatschappelijke organisaties en deze kortingen staan in schril contrast met de enorme toename van bijdrages aan de Wereldbank en het bedrijfsleven.

Hoop

Er zijn ook positieve dingen af te leiden uit de brieven van Knapen. Zo doet het Kabinet duidelijk afstand van de harde oordelen over onderwijs en gezondheidszorg die in het WRR rapport staan. De sociale sectoren worden hierin palliatieve hulpvormen genoemd. De staatssecretaris zegt dat dit te stellig is en dat onderwijs en gezondheidszorg vooral voor vrouwen en meisjes belangrijk zijn en een hoog rendement per geïnvesteerde euro hebben. Helaas is de argumentatie van waarom het Kabinet dan toch fors bezuinigt op deze sectoren en kiest voor de economische ontwikkeling erg dun. We ondersteunen de opheffing van de scheiding tussen SRGR en Hiv Aids. De extra aandacht die het Ministerie aan MDG 5 wil besteden, zien we als een antwoord op onze oproep aan de staatssecretaris. Wel wil Prisma blijven wijzen op het belang van de inzet van kerken, religieuze leiders en FBO's om o.a. gesprekken aan te gaan met de jongeren, mannen en vrouwen over relaties, seks, aids, verantwoordelijkheid, gezinsplanning etc. Ook zijn in onze ogen de meest kwetsbare nog altijd vooral vrouwen, kinderen en mensen met een handicap.

Tenslotte stellen we met tevredenheid vast dat onze zorgen over coherentie en afstemming opgepakt zijn door de staatssecretaris in die zin dat hij expliciet de coherentiemotie van mevrouw Ferrier noemt in zijn brief. Prisma blijft kritisch volgen hoe de staatssecretaris hieraan uitwerking gaat geven, maar is blij dat coherentie hoog op zijn agenda staat.

Nederland te klein voor eigenbelang

Hoewel staatssecretaris Knapen enkele onduidelijkheden heeft weggenomen, is Prisma nog altijd kritisch op het voorgestelde beleid en op de harde onevenredige bezuinigingen op ontwikkelingssamenwerking. Wat ons de meeste zorgen baart is dat op geen enkele wijze afstand wordt genomen van het neoliberale economische model dat in belangrijke mate achtergrond vormt van de wereldwijde financiële en economische crises en van de toegenomen tegenstellingen tussen rijk en arm, zowel in het Noorden als in het Zuiden.

Het buitenlandbeleid van de huidige regering staat nu nog te veel in het teken van eigenbelang en toont te weinig solidariteit en verantwoordelijkheid aan de internationale gemeenschap waarvan ook Nederland deel uit maakt. In het kader van de beleidscoherentie dienen die grotere verantwoordelijkheid en solidariteit tot uiting te komen in structurele veranderingen in machtsverhoudingen en niet alleen in het schuiven met bedragen.

We hopen dan ook dat toekomstige beleidsbrieven vanuit het kabinet blijf zullen geven van een dergelijke meer fundamentele aanpak.

Joanne van der Schee

Februari 2011